

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศทุกประเทศ ต่างก็มุ่งเน้นการพัฒนาที่เห็นเป็นรูปธรรม กล่าวคือ ประชากรของประเทศมีรายได้มากขึ้น มีสภาพความเป็นอยู่ทางกายภาพที่ดีขึ้น ทั้งเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและอาหารการกินหรือปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นนั่นเอง ซึ่งการเน้นการพัฒนาที่เห็นผลเป็นรูปธรรมนั้น จะต้องเน้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจเพราะการพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง การทำให้ฐานะของประเทศและประชาชนดีขึ้นในด้านการเงิน และการที่ประเทศจะพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้ดีและรวดเร็ว ต้องอาศัยการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางด้านอุตสาหกรรมขายได้ราคาหรือมูลค่าที่สูงกว่าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางด้านเกษตรกรรมมาก ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเจริญรุดหน้าได้ดีกว่าและเร็วกว่ามาก เช่น ถ้าเป็นสินค้าเกษตรเป็นต้นว่าผลไม้สดเราจะสามารถขายได้ในราคาที่ต่ำกว่า เราแปรรูปผลไม้สดเป็นผลไม้กระป๋องหรือผลไม้อบแห้ง ยางพาราสดจะขายได้ในราคาต่ำกว่ายางพาราที่แปรรูปเป็นยางพาราแท่งสำเร็จรูป หรือยางพาราลำเร็จรูปแล้ว ซึ่งนั่นหมายความว่าวัตถุดิบหรือสินค้าที่ได้จากการเกษตร ถ้าจะให้ให้มีมูลค่าหรือราคาที่สูงขึ้น เราจะต้องผ่านกระบวนการแปรรูปวัตถุดิบหรือสินค้านั้น ให้เป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปหรือสำเร็จรูปโดยผ่านกระบวนการแปรรูปทางอุตสาหกรรม สังคมก็จะเปลี่ยนไปจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น โครงสร้างทางเศรษฐกิจภายในประเทศก็จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาคอุตสาหกรรม

สำหรับประเทศไทย การพัฒนาประเทศโดยรวมนั้น ได้มีการพัฒนาภายใต้แผนแม่บทในการพัฒนาประเทศที่เรียกว่า “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ซึ่งการพัฒนาในระยะที่ผ่านมาได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504-พ.ศ.2509) มาจนถึงปัจจุบันเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-พ.ศ.2544) ซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการสื่อสารโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โลกอยู่ในภาวะไร้พรมแดน ภาวะเข้าสู่ยุคแห่งการจัดระเบียบใหม่ทั้งทางเศรษฐกิจ การค้า สังคม การเมืองระหว่างประเทศซึ่งก่อให้เกิดทั้งโอกาสและภัยคุกคามต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนถาวรของประเทศไทย โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจและการค้า กระแสโลกาภิวัตน์

ได้ทำให้ตลาดของโลกกว้างขวางขึ้น มีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตและการลงทุนข้ามชาติทั่วโลก มีการจัดตั้งองค์การการค้าโลก การรวมกลุ่มการค้าเพื่อช่วยสร้างเสถียรภาพและความเป็นธรรมทางด้านเศรษฐกิจและการค้าให้แก่ทุกประเทศ ตลอดจนการที่ระบบเศรษฐกิจของโลก ได้มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น โดยทุกๆประเทศต่างก็ให้ความสำคัญกับนโยบายการค้าเสรี ซึ่งจะทำให้เกิดการแข่งขันทางการค้าอย่างรุนแรงขึ้น นอกจากนี้กระแสโลกาภิวัตน์จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดค่านิยมสากล เช่น กระแสประชาธิปไตย กระแสด้านสิทธิมนุษยชน กระแสการร่วมกันพิทักษ์รักษาสภาพแวดล้อม ซึ่งทำให้เกิดการตระหนักร่วมกันอย่างกว้างขวางว่า การพัฒนาที่มุ่งเน้นไปในด้านเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว โดยละเลยมิติความเป็นมนุษย์ ครอบครัว ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม จะส่งผลให้เกิดสภาพการเสียดุลของการพัฒนาที่รุนแรงซึ่งในอนาคต หากไม่แก้ไขแล้วคนและธรรมชาติ จะไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืนและเกื้อกูลกันได้

ในขณะที่ประเทศไทยได้ทำการพัฒนาประเทศชาติในด้านเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นทางด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม กระแสของความตระหนักในเรื่องสิ่งแวดล้อมก็ได้แผ่ขยายไปทั่วโลกที่ไร้พรมแดน อันเนื่องมาจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับโลกที่สำคัญ เช่น ชั้นโอโซนในบรรยากาศซึ่งอยู่ไม่สูงจากพื้นโลกเรานัก ถูกทำลายลงโดยน้ำมือของมนุษย์ ที่ใช้สารซีเอฟซีกันอยู่เป็นจำนวนมากทำให้รังสีอุลตราไวโอเลตบี (UVB) ส่องทะลุมายังโลก และเป็นอันตรายต่อสรรพสิ่งมีชีวิต ภูมิอากาศโลกเปลี่ยนแปลงตรงจุดเหนือขั้วหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "ปรากฏการณ์เรือนกระจก" อันเกิดจากแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ของการเผาผลาญเชื้อเพลิงที่นับว่าจะทวีมากขึ้นธารน้ำแข็งบริเวณขั้วโลกเริ่มละลาย และเพิ่มระดับน้ำทะเลในมหาสมุทร แม้กระทั่งปัญหามลพิษทางน้ำ อากาศและกมลสารอันตราย ก็เกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งสิ้น แหล่งน้ำที่ใช้อุปโภคบริโภค อากาศที่ใช้หายใจ ดินที่ใช้เพาะปลูกเริ่มไม่ปลอดภัย ประเทศไทยเราก็หลีกเลี่ยงไม่พ้นปัญหาดังกล่าว ยิ่งในบริเวณที่มีการพัฒนาเท่าไร ปัญหาก็น่าหนักอึ้งขึ้นเท่านั้น ประเทศที่พัฒนาแล้วและมีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจก็เคยประสบปัญหาเหล่านี้ จึงมีมาตรการป้องกันและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวด เพื่อรักษาสุขภาพอนามัยของคนในประเทศ อีกทั้งพยายามผลักดันให้ประเทศที่พัฒนาน้อยกว่าเพิ่มมาตรการให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยมักจะมีข้ออ้างเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและคุ้มครองสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค ในปีค.ศ. 1992 องค์การสหประชาชาติได้จัดการประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมขึ้นที่กรุงริโอ ประเทศบราซิล เพื่อแสวงหาแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ISO 14000 มาตรฐานสากลว่าด้วยการจัดการสิ่งแวดล้อมจึงอุบัติขึ้นจาก การประชุมสุดยอดในครั้งนี้ประเทศที่พัฒนาแล้วเห็นว่าการค้าที่ขาดระบบการควบคุมที่ดีจะเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมตลอดจนระบบการผลิตต้องคำนึงถึงต้นทุนทุกด้าน ซึ่งรวมถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ครบ

ถ้วนด้วยไม่ใช่แต่ต้นทุนวัตถุดิบอย่างเดียว จึงจะยุติธรรมต่อสังคมและโลก ดังจะเห็นตัวอย่างการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมไม่น้อยที่มักจะมีผลกระทบต้นทุนให้แก่สิ่งแวดล้อมและสังคม (Externalization) เช่น ความไม่รับผิดชอบต่อในการระบายน้ำเสีย ปล่อยอากาศเสีย ตลอดจนทิ้งกากสารอันตรายหรือในประเทศที่มีมาตรฐานหย่อนมากจนถึงไม่มีเลย ประกอบกับต้นทุนแรงงานต่ำซึ่งทำให้สินค้ามีราคาถูก มีความได้เปรียบในตลาดการค้า ซึ่งจุดนี้เองเป็นปัจจัยกระตุ้นให้ประเทศที่พัฒนาแล้วพยายามบีบบังคับให้ประเทศในอีกซีกโลกหนึ่ง หันมาใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมของตนหรืออย่างน้อยก็มาตรฐานระดับสากล หากวิเคราะห์อย่างละเอียดการกีดกันทางการค้ารูปแบบดั้งเดิม เช่น การตั้งกำแพงภาษี การจำกัดโควตาการนำเข้าเริ่มจะใช้ไม่ได้ตามข้อตกลงการค้าเสรีในยุคโลกาภิวัตน์ที่กระทำกัน ในปัจจุบันจึงมีแนวโน้มที่จะใช้เรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นข้ออ้างในการกีดกันทางการค้ามากขึ้น และมักจะได้รับ การสนับสนุนจากกลุ่มนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในประเทศของตน ตลอดจนกลุ่มผู้บริโภคที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ

ISO คือ อะไร

ISO ย่อมาจาก International Organization for Standardization หรือองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ.1946 ที่ทำการอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เพื่อทำการส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานสากลสำหรับการผลิต (Manufacturing) การค้า (Trade) และการสื่อสาร (Communication) ปัจจุบันมีสำนักงานมาตรฐานของแต่ละประเทศทั่วโลกเป็นสมาชิกกว่า 110 ประเทศ สำหรับประเทศไทยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม(สมอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นตัวแทน

มาตรฐานใด ๆ ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาจะต้องส่งผ่านตัวแทนของแต่ละประเทศไปยังรัฐบาลและองค์กรต่างๆ ที่สนใจเพื่อขอความเห็นก่อนที่จะตีพิมพ์ การนำไปใช้งานของมาตรฐานแต่ละฉบับจะต้องเป็นไปอย่างสมัครใจและไม่ถือเป็นกฎหมายการค้า อย่างไรก็ตาม คู่ค้าต่าง ๆ มักใช้มาตรฐาน ISO เหล่านี้เป็นข้อกำหนดสำหรับข้อตกลงในการทำธุรกิจด้วยกัน

มาตรฐาน ISO 14000 คือ อะไร

ISO 14000 เป็นมาตรฐานในการจัดการธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งให้องค์กรมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยการควบคุมและปรับปรุงผลการปฏิบัติของกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อลดหรือมิให้มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย และผลกระทบต่อนิเวศวิทยา

นับตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การวิจัยและการพัฒนาการผลิต การส่งมอบ การนำไปใช้งาน การนำกลับมาใช้ใหม่และการกำจัดขั้นสุดท้าย โดยเรียกมาตรฐานนี้ว่า อนุกรมมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 (ISO 1400 Series of Environmental Management Standards) ซึ่งแบ่งชนิดของมาตรฐานในเชิงการประเมินผลเป็น 2 ส่วน คือ

การประเมินผลขององค์กรหรือกระบวนการ และการประเมินผลของผลิตภัณฑ์ โดยครอบคลุมส่วนต่างๆ ดังนี้

- ก. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System , EMS)
- ข. การตรวจติดตามสิ่งแวดล้อม (Environmental Auditing)
- ค. การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Evaluation)
- ง. การติดฉลากสิ่งแวดล้อม (Environmental Labeling)
- จ. การตรวจประเมินวงจรอายุ (Life - Cycle Assessment)
- ฉ. ลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมในมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ (Environmental Aspect in Product Standards)
- ช. คำศัพท์และคำนิยาม (Term and Definitions)

EMS คือ อะไร

EMS หรือ ย่อมาจาก Environmental Management System Standards คือ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบ มิใช่คำนึงถึงแต่ระบบบำบัดของเสียที่ปลายทาง (End of Pipe) แต่เพียงด้านเดียวเพราะนั่นย่อมไม่สามารถปกป้องสิ่งแวดล้อมของเราให้คงอยู่สถาพรต่อไปได้ ตัวอย่าง เช่น กิจกรรมที่มีการบำบัดของเสียของตนเองจนได้ตามกฎเกณฑ์ของทางราชการก็ยังไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมได้ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเสียใหม่ (Paradigm Shift on Environmental Issues) ซึ่ง EMS จะครอบคลุมการวิเคราะห์ปัญหาและการบริหารการจัดการทันสมัยด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการอย่างครบถ้วนเป็นระบบซึ่งจุดนี้เองบางประเทศในยุโรปหรือสหรัฐอเมริกา ก็กำลังจะผลักดันให้ ISO 14000 ผนวกเข้าเป็นมาตรฐานแห่งชาติ หรือแม้กระทั่งคู่ค้าไม่ว่าในภาครัฐหรือภาคเอกชนก็เริ่มมีความต้องการให้ผู้ผลิตใช้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานISO14000 ตลอดจนสาธารณชนก็ต้องการเห็นกิจการทั้งหลายทำตามISO14000 เพราะเชื่อว่าสภาพสิ่งแวดล้อมคงจะดีขึ้น อันจะเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน(Sustainable development) ซึ่ง EMS มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. การกำหนดนโยบายของผู้บริหารระดับสูงด้วยการผูกมัดตัวเอง(Commit)โดยกำหนดเป็นนโยบายว่าจะมีการปรับปรุงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Continual improvement)
 - จะหลีกเลี่ยงหรือลดการเกิดมลพิษ (Pollution prevention)
 - ปฏิบัติตามกฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ทุกประการ
 - การดำเนินกิจกรรมใดก็ตามจะคำนึงถึงสภาพธรรมชาติ และผลกระทบของกิจการต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งรวมไปถึงผลิตภัณฑ์และการให้บริการ
 - ประกาศนโยบายสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะ และติดต่อสื่อสารลงไปให้ถึงระดับพนักงาน
2. การวิเคราะห์ ซึ่งปัญหาและพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ และตั้งเป้าหมายในการดำเนินการตามพันธกรณี
 - การวิเคราะห์ และซึ่งปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการผลิตตลอดจนการให้บริการของกิจการให้ได้ เช่น ผลิตภัณฑ์ต้องคำนึงถึงวัตถุดิบ บรรจุภัณฑ์ หลังงานที่ใช้ปริมาณของเสียที่เกิดขึ้น การบำบัดของเสียตลอดจนความรุนแรงของผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อตามกฎหมายในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้น ความยุ่งยาก ค่าใช้จ่ายและผลลัพธ์ในการปรับปรุงแก้ไข เป็นต้น
 - ต้องศึกษา กฎระเบียบ มาตรฐานที่มีอยู่ในกฎหมายทุกข้อที่บริษัทต้องปฏิบัติตาม เช่น มาตรฐานน้ำทิ้ง มาตรฐานอากาศที่ปล่อยออกมาจากปล่องโรงงาน หลักเกณฑ์การบำบัดกากสารอันตราย เป็นต้น
 - กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินการและตั้งเป้าหมาย ตัวอย่างเช่น บริษัทอาจกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยเน้นที่การลดการใช้น้ำในการผลิตเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาน้ำเสีย และตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะลดลงให้ได้ภายในปีหน้า จำนวนร้อยละ 10 ซึ่งสามารถคำนวณได้จากปริมาณน้ำใช้ต่อหน่วยการผลิต เป็นต้น
3. การจัดทำแผน มาตรการพร้อมดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และบรรลุถึงเป้าหมาย
 - การดำเนินการต้องเริ่มจากการวางแผนหาผู้รับผิดชอบ บทบาท และหน้าที่ซึ่งควรมีตัวแทนจากฝ่ายบริหารอาวุโสร่วมอยู่ด้วย จากนั้นหาแหล่งทุนที่จำเป็นในการดำเนินการจัดขั้นตอนและปริมาณงานพร้อมทั้งกำหนดเดือนเวลา จัดประชุม ประสานจัดการให้ความรู้แก่คนงานที่จะร่วมดำเนินงานทั้งในบริษัทฯ และบุคคลภายนอก

- ติดตามผลดำเนินการประเมินผลงานเป็นระยะๆว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่เพียงใด ต้องตรวจสอบพร้อมทั้งหาจุดบกพร่องและหามาตรการปรับปรุงแก้ไข
4. การทบทวนการจัดการที่แล้วมา เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ประเมินเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้
 - หาให้พบว่ามีสาเหตุของปัญหาของจุดบกพร่องต่างๆในการดำเนินงานอยู่ตรงไหนและจัดการปรับปรุงแก้ไขให้ได้
 - แสวงหาโอกาสในการปรับปรุงเรื่องสิ่งแวดล้อมใหม่ๆในบริษัทฯ และจัดทำเป็นกิจกรรมต่อเนื่องโดยอาศัยหลักการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งหมดที่ได้กล่าวมา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับประเทศไทยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization หรือ ISO) ได้มีการคัดเลือกบริษัทชั้นนำในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2539 ให้เข้าร่วมอบรมกับสมอ. เพื่อเตรียมการขอ ISO 14000 ในปี พ.ศ. 2540 จำนวน 10 บริษัทฯ คือ

1. บริษัท มินิแบไทย จำกัด
2. บริษัท โตชิบา ดิสเพล ดีไวส์ (ประเทศไทย) จำกัด
3. บริษัท ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท โซนี่ เซมิคอนดักเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด
5. บริษัท ฟูจิคุระ (ประเทศไทย) จำกัด
6. บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)
7. บริษัท ไทยโอลิฟินส์ จำกัด
8. บริษัท สยามเซลลูโลส จำกัด
9. บริษัท ฟิลิปส์เซมิคอนดักเตอร์ จำกัด
10. บริษัท ไทย เอ บี เอส จำกัด

ในการนี้พนักงาน ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร จะเป็นส่วนสำคัญในการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นส่วนในการก่อปัญหาและเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำนั้นเอง ดังนั้นการมีพนักงานในองค์กร ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ ที่ถูกต้องในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกันจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และความคิดเหล่านี้จะมีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในลำดับต่อมา

ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาการเปิดรับข่าวสารกับการมีส่วนร่วม ในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานในโรงงานกลุ่มบริษัทมินิแม (ประเทศไทย) เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานว่าเป็นอย่างไร มีความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างไร เพื่อนำไปใช้ปรับแผนการประชาสัมพันธ์และการกระจายข้อมูลข่าวสารในเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในกระแสโลกาภิวัตน์ และการกีดกันทางการค้าในรูปแบบการกำหนดมาตรฐานการจัดการธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นทางการหรือ ISO 14000 ซึ่งมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมส่งออกของประเทศไทยอันจะทำให้การพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่จะทำให้ประชาชนมีรายได้ ความเป็นอยู่ที่ยกระดับให้ดีขึ้นทัดเทียมอารยประเทศในโลกได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสาร เรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMS) ของพนักงานในโรงงานกลุ่มบริษัทมินิแม (ประเทศไทย)
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับ ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMS) ของพนักงานกลุ่มบริษัทมินิแม (ประเทศไทย)
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ตำแหน่งงาน อายุงาน รายได้ และการศึกษากับการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป และข่าวสารเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม(EMS)

ปัญหานำการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรของพนักงานในโรงงานกลุ่มบริษัทมินิแบ (ประเทศไทย) เป็นอย่างไร
2. ลักษณะทางประชากรของพนักงานในโรงงานกลุ่มบริษัทมินิแบ (ประเทศไทย) มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือไม่อย่างไร
3. การเปิดรับข่าวสาร เรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับ ความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่
4. ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ของพนักงานในโรงงานกลุ่มบริษัท มินิแบ (ประเทศไทย) มีความเกี่ยวข้องกัน สัมพันธ์กัน อย่างไร

สมมุติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรของพนักงานในโรงงานกลุ่มบริษัท มินิแบ(ประเทศไทย) มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
2. การเปิดรับข่าวสารเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
3. การเปิดรับข่าวสารเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
4. การเปิดรับข่าวสารเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
5. ความรู้เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับ ทัศนคติเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
6. ความรู้เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
7. ทัศนคติเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะ พนักงานในโรงงานกลุ่มบริษัทมีนัม (ประเทศไทย) ซึ่งตั้งอยู่ 4 แห่งด้วยกันคือ

1. โรงงานอยุธยา ตั้งอยู่ที่ 18 หมู่3 ถ.เอเชีย กม.72 ต.ธนู อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา
2. โรงงานลพบุรี ตั้งอยู่ที่ 5/2 หมู่8 ถ.พหลโยธิน กม.149 ต.นิคมอุตสาหกรรมสร้างตนเอง อ.เมือง จ.ลพบุรี
3. โรงงานบางปะอิน ตั้งอยู่ที่ 1 หมู่7 ถ.พหลโยธิน กม.51 ต.เชียงรากน้อย อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา
4. โรงงานโรจนะ ตั้งอยู่ที่ 1/14 หมู่5 ต.คานหาม อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมีประโยชน์ ดังนี้ คือ

1. ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและดำเนินการประชาสัมพันธ์การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย
2. สามารถนำมาใช้ในการวางแผนการผลิตและใช้สื่อ เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้ สร้างทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ได้อย่างถูกต้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย